

Указ № 100 за връщане за ново обсъждане в Народното събрание на Закона за търговския регистър, приет от XL Народно събрание на 24 март 2006 г., и мотивите към указа

УКАЗ № 100

На основание чл. 101, ал. 1 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

Връщам за ново обсъждане в Народното събрание Закона за търговския регистър, приет от XL Народно събрание на 24 март 2006 г.

Издаден в София на 6 април 2006 г.

Президент на републиката: **Георги Първанов**

Подпечатан с държавния печат.

Министър на правосъдието: **Георги Петканов**

МОТИВИ

за връщане за ново обсъждане в Народното събрание на някои разпоредби от Закона за търговския регистър, приет от Народното събрание на 24 март 2006 г.

Уважаеми дами и господа народни представители,

С приемането на Закона за търговския регистър се извършва радикална реформа на търговската регистрация у нас. Тя се преурежда от децентрализирано съдебно производство в централизирано административно производство пред Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието. Това е важна и много смела стъпка, чието предприемане и практическо провеждане ще засегне пряко всички търговски субекти, тъй като има непосредствено отношение към тяхната организация и стопанска дейност.

Въвеждането на унифицирана, стандартизирана и централизирана електронна регистърна система позволява да се използват възможностите на съвременните информационни технологии за опростяване и ускоряване на процедурата по регистриране, както и за модернизиране на търговския регистър. С предприемането ѝ се изпълнява препоръката от Мониторинговия доклад на Европейската комисия от октомври 2005 г. за въвеждане на електронно воден търговски регистър от 1.I.2007 г. и изискванията на Директива 2003/58 на Европейския парламент и Съвета. Това е неоспоримо достойнство на закона.

Специално искам да подчертая сполучливата и логично следваща от централизирания регистър възможност заявлението за вписване да се подава в което и да е териториално звено на Агенцията без оглед седалището на търговеца.

Положително следва да се оцени възможността за безплатен служебен достъп до търговския регистър на държавните органи, органите за местно самоуправление и местната администрация и на лицата, упражняващи публични функции (чл. 3, ал. 3 и чл. 12, ал. 3 ЗТР), и освобождаването на бизнеса от задължението да представя непрекъснато удостоверения за актуално състояние и други доказателства пред същите тези органи (чл. 23, ал. 4 ЗТР), основаващо се на въвеждането на единния идентификационен код, който ще замени кода по БУЛСТАТ на търговците. Сред заслугите на закона бих изтъкнал и гарантирането на уникалност (изключителност) на фирмата на търговеца на територията на цялата страна. Предимство на електронния регистър е и осигурената от Агенцията възможност за приемане и изпращане на документи по електронен път, чието използване постепенно ще измести хартиените носители. Надявам се, че предимствата на електронната регистрация ще оставят в миналото значителна част от неудобствата на сегашната система, от които търговците основателно недоволстват, и ще съдействат за подобряване на бизнес климата у нас.

Същевременно в закона има разпоредби, които не могат да бъдат приети, защото застрашават правната сигурност и възпрепятстват постигането на целите на закона. Основните ми опасения за недостатъци на закона са свързани с противоречие с европейското законодателство. Струва ми се, че законът отстъпва от постигнато съответствие с важни европейски директиви, което би било лош сигнал към европейските ни партньори на прага на присъединяването ни в Европейския съюз от 1.I.2007 г. Ето защо и с цел да се даде още една възможност за преценка:

1. Оспорвам разпоредбата на чл. 20, ал. 1 по отношение на изискваната квалификация на длъжностното лице по регистрацията. По мое мнение предвиденият 3-годишен юридически стаж не е достатъчен, тъй като не гарантира необходимата квалификация и практически опит. Лицата, които ще извършват проверката за допустимост и основателност на вписването, трябва да имат добри познания и опит в сложната материя на търговското право.

2. Новата търговска регистрация несъмнено ще има важни последици за сигурността на инвестициите в България. Трябва да призная, че не са ми чужди опасенията за правната сигурност, изразени при обсъждането на закона, и за съжаление не считам, че приетият закон ги разсейва напълно. Намирам, че уредбата не дава достатъчно гаранции за достоверността на вписванията в регистъра. Не мога да се съглася с чл. 21, т. 5, защото не поставя ясно изискване за проверка за законосъобразното осъществяване на заявеното за вписване обстоятелство. Предвидената в тази разпоредба проверка се свежда само до съответствие на заявеното обстоятелство с представените документи по т. 4. Обстоятелството може да съответства на документите, но не и на закона. Изискването да са представени всички предвидени в закон документи би било достатъчно, ако в регистъра се извършва само техническо вписване, а не става въпрос за валидното осъществяване на сложни фактически състави на дружествено право. Изискването за представяне на декларацията от заявителя за истинността на твърдението относно заявеното за вписване обстоятелство (чл. 21, т. 6) има смисъл само когато не е предвидена проверка за законосъобразност на акта, чието вписване се иска. Дори заявителят да е добросъвестен, декларацията му не означава проверено съответствие на обстоятелствата с изискването на закона.

Липсата на ясно формулирано в закона изискване за проверка за законосъобразност, освен че не обезпечава общественото доверие в регистъра, е в състояние да постави под въпрос отчетеното в доклада на Европейската комисия от октомври 2005 г. съответствие на българското дружествено право с европейското. Позволявам си да припомня, че изискване за контрол за законосъобразност относно учредяването на капиталовите дружества се съдържа в чл. 10 от Първа директива 68/151/ЕИО. Такъв контрол изискват също Директива 78/855/ЕИО (чл. 16) при сливанията и Директива 82/891/ЕИО (чл. 14) при разделянията, в които участват акционерни дружества.